

starišev počenjate, gotovo ni prav, ni dobro. Pri ti priči opustite, de se ne bote prepozno kasali, kot se je nesrečni Lukec.

M. Kožuh.

Vúzem v Metlíki.

(Nadalje.)

Popoldne po večernicah vuzámske nedelje ima v Metlíki mladost neko posebno, morde na Slovenskim nikjer drugdi znano navado.

Komaj namreč večernice minijo, dere vse, kar je mlado, na tako imenovani „pungert“ (travnik) pri svetim Martinu zunaj mesta. Kakih desét do dvajset dekličev se sprime z rokami in stopi v versto. Se za roke derže grejo v versti ena za drugo na hrib. Pervo dekle, ki mora nar bolj urno biti, se imenuje „vodica“, zato ker vódi. Zdaj pričnejo pod milim nebam „kolo igrati“, to je plesati, in sicer tako le:

„Vodica“ se, berž ko na verh hriba dospé, okrog in in okrog zasuče. Druge se urno okoli nje ovijajo in plešejo tako rekoč v podobi kolésa ali prav za prav v podobi povitice (potice) s hriba navzdoli na plano. Na planim se „kolo“ razvije. Kakor prvič v ravni versti se vernejo plesavke spet na verh hriba. Kakor prvo pot se zopet navzdoli spustijo in plešejo „kolo“. Tak ples terpi po eno uro in čéz.

Tode ne plešejo molčé. Plesaje „popévajo“ (pojejo) neko serbsko pesem. In ta pesem spričuje, da je mogla ta navada v Metlíko iz Serbskiga prenesena biti. Kedar, nihče ne vé. Je tedaj že zlo stara.

Kadar se dekličem poljubi, se sklenejo prav v „kolo“ ali „kolobár“ in plešejo veselo prepevaje po „pungertu“ okoli. — Še z drugimi igrami in „popevkami“ ali pesmi mi razveseljujejo veliko množico gledavcov vsakiga stanú in starosti.

Dokler dekličí plešejo, se eni fantje „šterclajo“ in „pisanice“ sekajo, da je le veselje gledati, drugi se igrajo „robce“, spet drugi bolj majhni „kurjiga boja.“ — „Rob-

ce“ se igrajo takó: Več se jih vstopi v kolobar. Sleherni ima spleten „robec“ (ruto). Dva se okrog kolobarja lovita. Po določi mora eden bežati, drugi teče za njim. Ako ga doteče, ga ima pravico z „robcam“ enmalo po herbtu nabunkati. Kadar se sprednji naveliča teči, vdari eniga is kolobarja rahlo od zad. Ta stopi vun, uni na njegovo mesto v kolobár. To viditi tudi lovec svojiga naslednjika zaznamova in se vstopi na njegovo mesto v kolobár. Nová dva fanta se ravno tako lovita in si čez nekoliko časa vsak svojiga naslednjika izvolita, kot prva dva. Takó se verši ta igra, dokler se je vsi naveličajo. Marsikteriga po nji pleča serbijo. Ali povédati — ga je sram. — „Kurji boj“ pa je takšin:

Po dva fantalina zajezdita vsak enimu velikimu, močnimu fantu vrat. Ta dva (nosača) stopita po koncu stoje tako blizo eden drugiga, da se fantalina lahko kot dva petelina kavsata, zvediti, kateri da je močnejši. Od tod imè „kurji boj.“

Tode si ni nobene slave pridobil, kdor se je tega boja zmislil. Zakaj včasi se taki petelini tako kavsajo, to je lasajo, praskajo in bijejo, da marsikteri s kervavim obrazam „pungert“ zapustí. Slabeji tudi večkrat na tla telebi in se zlo pobije. Pametni gledavci bi takiga boja nikdar pripustiti ne smeli. —

Proti večeru se podajo dekličí v mesto. Po celim potu „kolo“ plešejo in „popevajo.“

Odraseni fantje imajo navado „turn“*) nositi. — Šest fantov se namreč vstopi v tri verste, v vsako po dva. Drugih šest jim vzdignejo na rame. Zgornji na spodnjih po koncu stojijo. To je „turn.“ Ako se ne podere, ga nesejo vselej notri v mesto.

Drugi fantje, majhni med sabo, veliki med sabo se po cesti tudi notri v mesto preskakujejo. — Takiga roja, takiga veselja ni zares za Metliško mladost celo leto. Dekliško „kolo“ se verti v mestu do terdne noči. Le po-

*) Beseda „turn“ ni iz nemške „Thurm“, ampak obé iz latinske „turris“. Prav po naše se reče stolp, zvoni k.

božno zvonjenje „zdrave Marije“ (Ave Marije) mu zamore konec storiti. Z rajsko radostjo navdano se razzgubi zdaj mlado in staro.

(Konec sledí.)

Pogumnost in prederznost.

(Povésti.)

Večkrat sim vam že pravil, reče eniga dné učenik svojim učencam, de nam móra za naše zdravje in življenje mar biti, de se moramo vsiga varovati, kar bi znalo naše življenje v kako nevarnost pripraviti. Zna se pa vender primériti, de smo včasih dolžni z nevarnostjo svojiga življenja družim na pomoč priti. In ako je taka, nas veže tudi vera tó storiti; ali neumno in bedakasto je, ljubi moji, če kdo zdravje in življenje v nevarnost stavi le zató, de bi ga vsi pogumniga mislili; zakaj tó ni pogumnost, ako se kdo brez potrebe v tako nevarnost poda, ampak prederznost je tó, ktera se dostikrat sama kaznuje. Razločite dobro pogumnost in prederznost.

Ali se še spomnite, ko je predlanskim v Posavcovo hišo trešilo? Strela vdari skozi streho v pod, kjer je ravno deklič, ki je pri té hiši služil, živini zobjanje delal, in iz poda v hlev. Če si je ravno dežilo, kakor de bi bilo lilo, je bilo vender na enkrat vse v ógnji. Dekliča je puh ontamil, in revica je na pol mertva na podu ležala. Nikomur ni bila zdaj mar. Še le, ko ljudje, ki so iz cele vasi skupej prihrupeli, eno steno od poda odtergajo, slišijo dekliča vpiti in na ves glas pomoči klicati. Okoli in okoli sirote je bilo vse v ognji, nobeden se ni upal k nji. — Zdaj prileti od nekod Posavec, čigar hiša je gorela. Viditi dekleta v nevarnosti, se brez pomislika v ogenj podá. Pa ko do dekleta pride, pregoré terte pri strehi, in cela stran strehe splazi na tla. Černi dim ju očém prestrašenih gledavcov zakrije. Vsaki ju že zgubljena misli — pa srečno jo mož v naročji iz dima prinese. Kakšno veselje so imeli vsi ljudje, posebno pa stariši še omamljeniga dekleta! Glejte, ljubi učenci, pravijo gospod učenik,